

Zadeva C-117/20

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

3. marec 2020

Predložitveno sodišče:

Cour d'appel de Bruxelles (Belgija)

Datum predložitvene odločbe:

19. februar 2020

Pritožnica:

bpost SA

Nasprotna stranka v pritožbenem postopku:

Autorité belge de la concurrence

Ob udeležbi:

Publimail SA

Evropska komisija

1. Predmet spora in podatki o njem

- 1 Družba bpost je v Belgiji prvotna ponudnica poštnih storitev in je odgovorna predvsem za poštno distribucijo, ki obsega zlasti sprejem, usmerjanje, prenos in dostavo poštnih pošilk njihovim naslovnikom.
- 2 Družba bpost ne ponuja storitev poštne distribucije samo širši javnosti, ampak tudi dvema posebnima skupinama strank, in sicer pošiljateljem masovne pošte (v nadaljevanju: pošiljatelji) in združevalcem.
- 3 Pošiljatelji so končni potrošniki storitev poštne distribucije. Opredelijo sporočilo, ki ga je treba poslati, in so tisti, ki povprašujejo po poštnih pošilkah. Združevalci pa za pošiljatelje opravijo storitve sortiranja pred poštno distribucijo. V te storitve sta lahko vključeni tudi priprava pošte, preden se ta odda družbi bpost

(usmerjanje, tiskanje, vstavljanje v kuverto, opremljanje z nalepkami in naslovi ter odprava), in dostava pošilk (pobiranje pri pošiljateljih, razvrščanje in zlaganje pošilk v poštne vreče, prevoz in oddaja na mestih, ki jih določi izvajalec poštних storitev).

- 4 Družba bpost uporablja različne vrste tarif, med njimi tudi pogodbene tarife, ki so v razmerju do standardnih tarif, ki jih plačuje javnost, posebne tarife. Te posebne tarife so posledica dogovora med družbo bpost in zadevnimi strankami, s katerim se nekaterim strankam, ki v korist izvajalke poštних storitev ustvarijo dogovorjeno višino letnega prometa, priznajo dogovorjeni popusti. Najpogostejši pogodbeni popusti so količinski rabati, ki so določeni glede na količino v zadevnem obdobju poslanih poštних pošilk, in operativni rabati, s katerimi se povrnejo stroški za nekatera opravila sortiranja in so protidajatev za stroške, ki niso nastali družbi bpost.
- 5 Družba bpost je Institut belge des services postaux et des télécommunications (belgijski inštitut za poštne in telekomunikacijske storitve, v nadaljevanju: IBPT) obvestila o spremembi sistema popustov za leto 2010 glede pogodbenih tarif za storitve distribucije naslovljenih oglasnih pošilk in upravnih pošilk. Te pošiljke so predstavljale približno 20 % letnega prometa družbe bpost v poštnem sektorju.
- 6 Ta nov sistem popustov je vseboval količinski rabat, izračunan na podlagi količine oddanih pošilk, ki se je priznal tako pošiljateljem kot združevalcem. Vendar se rabat za zadnjenavedene ni izračunal na podlagi skupne količine pošilk od vseh pošiljateljev, za katere so ti opravljali storitve, ampak na podlagi količine pošilk, ki so jih poslali posamično za vsako od svojih strank (v nadaljevanju: količinski rabat po pošiljatelju).
- 7 IBPT je nacionalni regulativni organ v sektorju poštних storitev na podlagi Direktive 97/67/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 1997 o skupnih pravilih za razvoj notranjega trga poštних storitev v Skupnosti in za izboljšanje kakovosti storitve (v nadaljevanju: Direktiva 97/67).
- 8 IBPT je z odločbo z dne 20. julija 2011 družbi bpost naložil plačilo globe v višini 2,3 milijona EUR zaradi diskriminacije v njenem sistemu določanja tarif, zlasti pri selektivnem rabatu, ki temelji na neupravičenem različnem obravnavanju pošiljateljev in združevalcev.
- 9 Cour d'appel de Bruxelles, [XXX] (višje sodišče v Bruslju, Belgija), ki odloča o ničnostni tožbi zoper to odločbo, je pri Sodišču Evropske unije vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe glede razlage Direktive 97/67.
- 10 Sodišče je v sodbi z dne 11. februarja 2015, bpost (C-340/13, EU:C:2015:77), presodilo, da pošiljatelji in združevalci niso v primerljivem položaju, kar zadeva cilj sistema količinskih rabatov po pošiljatelju, to je spodbujanje povpraševanja na področju poštних storitev, saj so le pošiljatelji tisti, ki jih ta sistem spodbuja k povečanju količine pošilk, oddanih družbi bpost, in tako k povečanju prometa te ponudnice poštних storitev. Zato različno obravnavanje teh dveh skupin zaradi

uporabe sistema količinskih rabatov po pošiljatelju ne pomeni s členom 12 Direktive 97/67 prepovedane diskriminacije.

- 11 Sodišče je zato na postavljeno vprašanje odgovorilo, da je treba načelo prepovedi diskriminacije pri tarifah iz člena 12 Direktive 97/67 razlagati tako, da ne nasprotuje sistemu količinskega rabata po pošiljatelju, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari.
- 12 Cour d'appel (višje sodišče) je s sodbo z dne 10. marca 2016 odločbo IBPT razglasilo za nično (prvi postopek).
- 13 Medtem je Autorité belge de la concurrence (belgijski organ, pristojen za konkurenco, nekdanji Conseil de la concurrence (svet za konkurenco)) v odločbi z dne 10. decembra 2012 ugotovil, da različno obravnavanje količinskih rabatov ni diskriminacija v strogem pomenu besede, temveč pomeni zlorabo, ker združevalce postavlja v slabši konkurenčni položaj glede na družbo bpost, saj uporabljeni sistem pomembne stranke spodbuja, da pogodbe sklepajo neposredno s to družbo.
- 14 Belgijski organ, pristojen za konkurenco, je ugotovil, da družba bpost zlorablja svoj prevladujoč položaj ter s tem krši člen 3 loi du 15 septembre 2006 sur la protection de la concurrence économique (zakon z dne 15. septembra 2006 o varstvu gospodarske konkurence) in člen 102 PDEU zaradi sprejetja in izvajanja svojega novega sistema določanja tarif od januarja 2010 do julija 2011, in na tej podlagi družbi bpost naložil plačilo globe, ki je ob upoštevanju globe, ki jo je že naložil IBPT, znašala 37.399.786,00 EUR.
- 15 Družba bpost je 9. januarja 2013 pri Cour d'appel (višje sodišče) vložila ničnostno tožbo zoper to odločbo (drugi postopek).
- 16 Cour d'appel (višje sodišče) je v sodbi z dne 10. novembra 2016 presodilo, da se družba bpost utemeljeno sklicuje na načelo *ne bis in idem*, ker je bilo s sodbo z dne 10. marca 2016 dokončno in vsebinsko odločeno o postopku, ki ga je IBPT vodil proti družbi bpost zaradi dejanj, ki so zelo očitno ista kot dejanja, ki so bila predmet postopka in odločbe belgijskega organa, pristojnega za konkurenco (model določanja pogodbenih tarif družbe bpost po pošiljatelju za leto 2010). Ker je postopek pred belgijskim organom, pristojnim za konkurenco, zato postal nedopusten, je Cour d'appel (višje sodišče) izpodbijano odločbo razglasilo za nično.
- 17 Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Belgija) je s sodbo z dne 22. novembra 2018 razveljavilo sodbo Cour d'appel (višje sodišče) in zadevo vrnilo v ponovno odločanje istemu Cour d'appel (višje sodišče) v drugi sestavi. Cour de cassation (kasacijsko sodišče) je presodilo, da člen 50 Listine ne preprečuje kumulacije kazenskih postopkov v smislu te določbe, ki temeljijo na istih dejanjih, čeprav se je eden od njih končal s pravnomočno oprostilno odločbo, kadar imajo na podlagi člena 52(1) Listine ob spoštovanju načela sorazmernosti taki postopki pri uresničevanju cilja v splošnem interesu komplementarne cilje, ki zadevajo različne vidike istega kršitvenega ravnanja.

- 18 Publimail, „zdrževalno“ podjetje, je bilo povabljen v postopek, da bi zanj veljala sodba, ki bo izrečena.
- 19 Evropska komisija je intervenirala kot *amicus curiae*.

2. Zadevne določbe

Pravo Unije

Listina Evropske unije o temeljnih pravicah

- 20 Člen 16 določa:

„Svoboda gospodarske pobude

Svoboda gospodarske pobude je priznana v skladu s pravom Unije ter nacionalnimi zakonodajami in običaji.“

- 21 Člen 50 določa:

„Pravica, da se za isto kaznivo dejanje kazensko ne preganja ali kaznuje dvakrat

Nihče ne sme biti ponovno v kazenskem postopku ali kaznovan zaradi kaznivega dejanja, za katero je bil v Uniji v skladu z zakonom s pravnomočno sodbo že oproščen ali obsojen.“

- 22 Člen 52 določa:

„Obseg pravic in načel ter njihova razlaga

1. Kakršno koli omejevanje uresničevanja pravic in svoboščin, ki jih priznava ta listina, mora biti predpisano z zakonom in spoštovati bistveno vsebino teh pravic in svoboščin. Ob upoštevanju načela sorazmernosti so omejitve dovoljene samo, če so potrebne in če dejansko ustrezajo ciljem splošnega interesa, ki jih priznava Unija, ali če so potrebne zaradi zaščite pravic in svoboščin drugih.

[...]“

PDEU

- 23 Člen 102 določa:

„Kot nezdržljiva z notranjim trgov je prepovedana vsaka zloraba prevladujočega položaja enega ali več podjetij na notranjem trgu ali njegovem znatnem delu, kolikor bi lahko prizadela trgovino med državami članicami.

Takšna zloraba je zlasti:

[...]

(c) uporaba neenakih pogojev za primerljive posle z drugimi trgovinskimi partnerji, ki slednje postavlja v podrejen konkurenčni položaj;

[...]“

Direktiva 97/67/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 1997 o skupnih pravilih za razvoj notranjega trga poštnih storitev v Skupnosti in za izboljšanje kakovosti storitve

24 Člen 12 določa:

„Države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da so tarife za vsako storitev, ki je del univerzalne storitve, v skladu z naslednjimi načeli:

[...]

- tarife so pregledne in nediskriminacijske,
- kadar koli izvajalci univerzalnih storitev uporabljajo posebne tarife, na primer za storitve za podjetja, za pošiljatelje masovne pošte ali za združevalce pošte od različnih uporabnikov, morajo spoštovati načelo preglednosti in nediskriminacije tako kar zadeva tarife kot z njimi povezane pogoje. Tarife se skupaj s povezanimi pogoji enako uporabljajo tako med različnimi tretjimi strankami kot med tretjimi strankami in izvajalci univerzalne storitve, ki opravljajo enakovredne storitve. Takšne tarife so na voljo tudi uporabnikom, zlasti posameznim uporabnikom ter malim in srednje velikim podjetjem, ki pošiljajo pošto pod podobnimi pogoji.“

Belgijsko pravo

- 25 Člen 12 Direktive 97/67, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2002/39, je bil v belgijski pravni red prenesen s členom 144 loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques (zakon z dne 21. marca 1991 o reformi nekaterih javnih gospodarskih podjetij).
- 26 Zakon o varstvu ekonomske konkurence, ki je bil usklajen 15. septembra 2006, v členu 3 vsebuje podobne določbe kot člen 102 PDEU.

3. Stališča strank

Bpost

- 27 V izpodbijani odločbi je načelo *ne bis in idem* kršeno.

- 28 V obravnavani zadevi sta postopka, ki sta potekala pred IBPT in belgijskim organom, pristojnim za konkurenco, oba kazenska in odločba se nanaša na isto dejansko stanje kot odločba IBPT z dne 20. julija 2011 (ki je bila dokončno razglašena za nično s sodbo Cour d'appel (višje sodišče) z dne 10. marca 2016).
- 29 Poleg tega strogi pogoji, ki se zahtevajo za uporabo izjeme od prepovedi kumulacije kazenskih postopkov in sankcij, niso izpolnjeni. Med postopkoma pred IBPT in belgijskim organom, pristojnim za konkurenco, namreč ne obstaja „dovolj tesna vsebinska in časovna povezava“.

Belgijski organ, pristojen za konkurenco

- 30 V izpodbijani odločbi načelo *ne bis in idem* ni kršeno.
- 31 Ker se sodna praksa Sodišča razlikuje glede na to, ali se nanaša na konkurenčno pravo ali ne, je v obravnavani zadevi upoštevena sodna praksa s področja konkurenčnega prava (zlasti sodba z dne 14. februarja 2012, Toshiba Corporation in drugi, C-17/10, EU:C:2012:72): ta določa merilo „varovanega pravnega interesa“ za opredelitev *idem factum* (zakonski *idem factum*).
- 32 Če je potrebno, je obstoj različne sodne prakse Sodišča glede na to, ali se obravnavano področje nanaša na konkurenčno pravo ali ne, utemeljen z vidika posebnosti konkurenčnega prava.
- 33 Postopka, ki sta ju vodila IBPT in belgijski organ, pristojen za konkurenco, imata pri uresničevanju cilja v splošnem interesu komplementarne cilje, ki glede na okoliščine zadevajo različne vidike istega zadevnega kršitvenega ravnanja (ali povedano drugače, ki ščitijo različne pravne interese).
- 34 Skratka, belgijski organ, pristojen za konkurenco, se strinja s Komisijo, ki predlaga, naj se Sodišču predložita dve vprašanji.

Evropska komisija

- 35 Komisija je intervenirala kot *amicus curiae*, da bi zagotovila varovanje javnega interesa Skupnosti, ki je v obravnavani zadevi preprečiti sprejetje odločbe, ki bi bila v nasprotju s sodno prakso Toshiba in merilom istovetnosti varovanega pravnega interesa, priporočenim v tej sodni praksi, in ki ostaja upošteven na področju konkurence.
- 36 Komisija dvomi o upoštevnosti izključnega sklicevanja Cour de cassation (kasacijsko sodišče) na sodbe z dne 20. marca 2018, Menci (C-524/15, EU:C:2018:197), Garlsson Real Estate in drugi (C-537/16, EU:C:2018:193) ter Di Puma in Zecca (C-596/16 in C-597/16, EU:C:2018:192). Te tri sodbe niso povezane s konkurenčnim pravom, medtem ko obravnavana zadeva spada na to področje. Poleg tega se te tri sodbe nanašajo na položaje, ki se zelo razlikujejo od obravnavanega primera, ker zadevajo podvojitev postopkov in sankcij zaradi iste

kršitve, ki je predmet dvojne opredelitve in dvojnega kaznovanja v nacionalnem pravu, ene(-ga) upravne(-ga) (vendar kazenske narave), druge(-ga) kazenske(-ga).

- 37 V obravnavani zadevi je družba bpost predmet dveh neodvisnih postopkov za dve ločeni kršitvi, ki temeljita na različnih zakonskih določbah, s katerimi se uresničujejo ločeni in dopolnjujoči se cilji v splošnem interesu, to je:
- postopka, ki ga je IBPT začel zaradi kršitve sektorske ureditve, ki se uporablja, natančneje prepovedi diskriminatornih praks in obveznosti preglednosti, ki sta povzeti med drugim v členu 144b belgijskega zakona z dne 21. marca 1991 (prvi postopek);
 - postopka, ki ga je belgijski organ, pristojen za konkurenco, začel zaradi kršitve evropskih in nacionalnih predpisov s področja konkurence, natančneje prepovedi zlorabe prevladujočega položaja, ki se kaznuje s členom 102 PDEU in členom 3 belgijskega zakona z dne 15. septembra 2006 o varstvu ekonomske konkurence (drugi postopek).
- 38 Obstoje morebitne kršitve načela *ne bis in idem* v obravnavani zadevi bi bilo treba po mnenju Komisije preučiti z vidika meril, ki jih je Sodišče določilo na področju konkurence. Tako bi bilo treba upoštevati dejstvo, da sta dva organa uporabila različni zakonodajni področji, ki se nanašata na različne pravne interese in različne kršitve.
- 39 Nazadnje, Komisija hoče natančno pojasniti, da tu ne gre za izjemo od načela (člen 52 Listine), temveč za samo načelo (člen 50 Listine), ker ne obstaja zakonski *idem factum* v smislu sodbe z dne 14. februarja 2012, Toshiba Corporation in drugi (C-17/10, EU:C:2012:72).
- 40 Komisija poudarja, da če se ne upošteva varovani pravni interes za vsako od različnih zadevnih pravnih področij, obstaja tveganje znatnega zmanjšanja, celo izničenja področja uporabe konkurenčnega prava, ker ima to področje horizontalno razsežnost v primerjavi s področjem uporabe sektorskih ureditev. V primeru prekrivanja in predhodne uporabe sektorske ureditve bi konkurenčno pravo lahko izgubilo svoj polni učinek.
- 41 Lahko bi se zgodilo, da isto podjetje izvaja prakso, ki pomeni kršitev hkrati konkurenčnega prava in sektorske ureditve. Ker gre za kršitve različnih zakonodajnih področij, ki jih različni organi varujejo z različnimi postopki, je za učinkovito uporabo teh zakonodajnih področij nujno potrebno upoštevanje različnih pravnih interesov, varovanih s tema zakonodajnjima področjema. Gre za nujen pogoj za uporabo načela *ne bis in idem*, ki se priporoča v sodbi z dne 14. februarja 2012, Toshiba Corporation in drugi (C-17/10, EU:C:2012:72).
- 42 To je ključno za preprečitev, da bi se podjetje, ki je bilo predmet postopka na podlagi sektorske ureditve, s katero se uresničuje zelo poseben cilj, lahko sklicevalo na načelo *ne bis in idem*, da bi se izognilo uporabi konkurenčnega prava, čeprav se z njim uresničuje poseben cilj, ki je drugačen od

prvonavedenega. To bi povzročilo, da bi oviranje svobodne konkurence ostalo nerešeno in nekaznovano.

- 43 Komisija predlaga, naj se Sodišču predložita dve vprašanji.

4. Presoja Cour d'appel (višje sodišče)

- 44 Cour d'appel (višje sodišče) najprej opisuje zadevna postopka.
- 45 Prvi postopek je temeljil predvsem na členu 144b zakona z dne 21. marca 1991 o reformi nekaterih javnih gospodarskih podjetij, s katerim se izvajalcem univerzalne poštne storitve nalagajo nekatere obveznosti glede preglednosti in prepovedi diskriminacije pri sprejemanju in izvajanju njihovega sistema določanja tarif, s katerimi se zagotavlja liberalizacija poštne sektorja.
- 46 Čeprav je IBPT priznal uporabo konkurenčnega prava za poštni sektor in se precej skliceval na stališče Komisije v zvezi s tem, je izrecno izjavil, da ne ocenjuje skladnosti ravnanja družbe bpost z nacionalnimi in evropskimi pravili o konkurenci, pri čemer je zavrnil svojo pristojnost za uporabo teh pravil o konkurenci, med drugim ker se z njimi uresničujejo različni cilji. IBPT je izjavil, da je postopek izvajal „brez poseganja v uporabo pravil o konkurenci s strani pristojnih organov“.
- 47 V okviru drugega postopka belgijski organ, pristojen za konkurenco, družbe bpost ni kaznoval zaradi pomanjkanja preglednosti ali diskriminatorskih praks. Belgijsko in evropsko konkurenčno pravo je uporabil za kaznovanje protikonkurenčnih praks družbe bpost, in sicer praks, ki imajo na eni strani „učinek izrinjenja“ združevalcev in potencialnih konkurentov družbe bpost ter na drugi strani „učinek ustvarjanja zvestobe pri največjih strankah družbe bpost“, tako da se „povečujejo ovire pri vstopu v sektor distribucije“.
- 48 Cour d'appel (višje sodišče) nato preučuje cilje obeh uporabljenih zakonodajnih področij in ugotavlja, da v nasprotju s trditvami družbe bpost ti zakonodajni področji nimata „točno istega cilja, to je zaščite svobodne in lojalne konkurence na poštnem trgu“. Obstoječe vezi med tema zakonodajnima področjema, ki jih je poudarila družba bpost, niso dovolj za ugotovitev, da imata povsem isti cilj.
- 49 Ni sporno, da ima (evropsko) konkurenčno pravo horizontalno razsežnost, ker preprečuje izkrivljanje konkurence na celotnem notranjem trgu. Ta notranji trg je sestavljen iz različnih podtrgov, za katere veljajo konkurenčno pravo in tudi posebni predpisi, katerih cilj ni ali pa ni le ohranjanje svobodne in neizkrivljene konkurence.
- 50 Cilji Direktive 97/67, prenesene z belgijskim zakonom z dne 21. marca 1991, ki ga je IBPT uporabil v prvem postopku, niso le ohranjanje svobodne in neizkrivljene konkurence na poštnem trgu.

- 51 Cour d'appel (višje sodišče) nato preučuje pogoje za uporabo načela *ne bis in idem*. Za ugotovitev, ali je bilo načelo *ne bis in idem* v obravnavani zadevi kršeno, bi bilo torej treba načeloma upoštevati okoliščino, da sta podlaga za prvi in drugi postopek različni zakonodajni področji, ki ščitita različna pravna interesa, to je na eni strani zagotoviti liberalizacijo poštnega sektorja z obveznostma preglednosti in prepovedi diskriminacije (prvi postopek) in na drugi strani zagotoviti svobodno konkurenco na notranjem trgu s prepovedjo zlorab prevladujočega položaja (drugi postopek).
- 52 Ta pogoj istovetnosti varovanega pravnega interesa je bil določen v sodbi Aalborg Portland, Sodišče ga je izrecno potrdilo v sodbi z dne 14. februarja 2012, Toshiba Corporation in drugi (C-17/10, EU:C:2012:72), Splošno sodišče pa v sodbi z dne 26. oktobra 2017, Marine Harvest/Komisija (T-704/14, EU:T:2017:753).
- 53 Upoštevnost pogoja istovetnosti varovanega pravnega interesa izhaja predvsem iz zadev, ki so se nanašale na kumulacijo sankcij, ki so jih naložili nacionalni organi države članice, pristojni za konkurenco, in Komisija. Sodišče je ta pogoj določilo in uporabilo v zadevah s področja konkurence, ne pa na drugih pravnih področjih.
- 54 Sodišče v sodbi z dne 14. februarja 2012, Toshiba Corporation in drugi (C-17/10, EU:C:2012:72), ni sledilo sklepnim predlogom generalne pravobranilke J. Kokott, ki ga je izrecno pozvala, naj se odpove uporabi tega pogoja v konkurenčnem pravu.
- 55 Generalna pravobranilka je v sklepnih predlogih vseeno izrecno priznala, da so „[d]oslej [...] sodišča Unije v postopkih konkurenčnega prava izhajala iz tega, da je uporaba načela *ne bis in idem* odvisna od izpolnjevanja treh pogojev: istovetnosti dejstev, istovetnosti kršitelja in istovetnosti varovanega pravnega interesa“, da „[n]ačelo *ne bis in idem* prepoveduje ponovno sankcioniranje neke osebe za isto nezakonito ravnanje, zato da bi se zavarovala ista pravna dobrina“, ter da je „[z] uporabo zadnjega merila [...] Sodišče v protikartelnih postopkih zavrnilo prepoved dvojnega kaznovanja v razmerju Unije do tretjih držav“ (sklepni predlogi generalne pravobranilke J. Kokott v zadevi Toshiba Corporation in drugi, C-17/10, EU:C:2011:552).
- 56 Vseeno je menila, da bi Sodišče moralo poenotiti svojo sodno prakso in opustiti pogoj istovetnosti varovanega pravnega interesa, ki se uporablja le v konkurenčnem pravu.
- 57 Sodišče v tej točki ni sledilo generalni pravobranilki. Zelo jasno je navedlo, da je „Sodišče [...] v zadevah, ki so se nanašale na konkurenčno pravo, presodilo, da morajo biti za uporabo načela *ne bis in idem* izpolnjeni trije pogoji, in sicer istovetnost dejstev, isti kršitelj in isti varovani pravni interes“. Sodišče, ki ga je generalna pravobranilka pozvala, naj opusti svojo sodno prakso v zvezi z *ne bis in idem*, ki se razlikuje glede na zadevno pravno področje, je to izrecno zavrnilo in ponovno zatrdilo, da v konkurenčnem pravu načelo *ne bis in idem* vedno zahteva istovetnost varovanega pravnega interesa.

- 58 Generalni pravobranilec N. Wahl je v sklepnih predlogih, ki jih je predstavil v zadevi Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie, menil, da „[n]e vidi utemeljenega razloga, zakaj bi se moralo na področju konkurenčnega prava še naprej uporabljati ta tri merila“ (sklepni predlogi generalnega pravobranilca N. Wahla v zadevi Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie (C-617/17, EU:C:2018:976, točka 45).
- 59 V obravnavani zadevi je za Cour d'appel (višje sodišče) *prima facie* očitno, da s sankcijo, ki jo je regulativni organ IBPT naložil zaradi kršitve obveznosti prepovedi diskriminacije, niso kaznovana ista dejanja kot s sankcijo, ki jo je belgijski organ, pristojen za konkurenco, naložil zaradi zlorabe prevladujočega položaja.
- 60 Obstajajo *prima facie* razlogi za odločitev, da se načelo *ne bis in idem* ne bi smelo uporabiti, ker se z različnima sankcijama, ki sta ju naložila različna organa, ne kaznujejo ista dejanja ali učinki ter ker, kot je poudarila Komisija, obstaja tveganje za bistveno zmanjšanje področja uporabe konkurenčnega prava, saj ima to področje „horizontalno razsežnost“ v primerjavi s področjem uporabe sektorskih predpisov in bi v primeru prekrivanja in predhodne uporabe sektorske ureditve konkurenčno pravo lahko izgubilo ves svoj polni učinek ali vsaj njegov precejšen del.
- 61 Cour d'appel (višje sodišče) *prima facie* meni, da je treba upoštevati varovan pravni interes za vsako od različnih zadevnih pravnih področij (zakonski *idem factum*), kot se priporoča v sodbi z dne 14. februarja 2012, Toshiba Corporation in drugi (C-17/10, EU:C:2012:72).
- 62 Vendar se Cour d'appel (višje sodišče) strinja z oklevanjem, ki ga je generalni pravobranilec E. Tanchev izrazil v sklepnih predlogih v zadevi Marine Harvest:
- 63 „Zaradi celovitosti naj natančneje pojasnim, da se je o upoštevnosti tretjega pogoja, navedenega v točki 95 zgoraj, to je enotnosti varovanega pravnega interesa, že dvomilo. V skladu s sodno prakso imajo pravila Unije o konkurenci in nacionalna pravila o konkurenci ‚različen namen‘ (glej sodbo z dne 13. februarja 1969, Wilhelm in drugi, 14/68, EU:C:1969:4, točka 11), zato varujejo različne pravne interese. Iz tega sledi, da načelo *ne bis in idem* ne preprečuje naložitve ločenih glob istemu podjetju za kršitev na eni strani pravil Unije o konkurenci in na drugi strani nacionalnih pravil o konkurenci. Vendar je upoštevnost pogoja, da mora biti varovani pravni interes isti, sporna, ker se, prvič, ta pogoj ne uporablja na drugih področjih prava Unije razen konkurenčnega prava (glej sklepne predloge generalne pravobranilke J. Kokott v zadevi Toshiba Corporation in drugi, C-17/10, EU:C:2011:552, točka 116, in generalnega pravobranilca M. Camposa Sánchez-Bordone v zadevi Menci, C-524/15, EU:C:2017:667, točka 27) in, drugič, je v nasprotju z vedno večjo skladnostjo pravil Unije o konkurenci in nacionalnih pravil o konkurenci ter z decentralizacijo uporabe pravil Unije o konkurenci, ki jo je prinesla Uredba Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz [členov 101 in 102 PDEU]“

(sklepni predlogi generalnega pravobranilca E. Tancheva v zadevi Marine Harvest (C-10/18 P, EU:C:2019:795, točka 95 in opomba 34).

- 64 Ob upoštevanju navedenega Cour d'appel (višje sodišče) meni, da je treba Sodišče vprašati o tem, kako je treba razlagati načelo *ne bis in idem* na področju konkurence. Gre za vprašanje glede razlage, ki ima splošen interes za enotno uporabo prava Unije, ker se vprašanje ohranitve ali neohranitve tretjega pogoja iz sodbe z dne 14. februarja 2012, Toshiba Corporation in drugi (C-17/10, EU:C:2012:72), (istovetnost varovanega pravnega interesa) na področju konkurence lahko postavi v podobni obliki pred drugimi sodišči držav članic Unije.

5. Vprašanja za predhodno odločanje

- 65 Cour d'appel (višje sodišče) prekinja odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predlaga vprašanja, ki sta ju predlagala Evropska komisija in belgijski organ, pristojen za konkurenco:

Prvo vprašanje:

Ali je treba načelo *ne bis in idem*, kot je zagotovljeno s členom 50 Listine, razlagati tako, da pristojnemu upravnemu organu države članice ne preprečuje, da naloži globo zaradi kršitve evropskega konkurenčnega prava v položaju, ko je ta v obravnavani zadevi, ko je bila ista pravna oseba že pravnomočno oproščena upravne globe, ki ji jo je nacionalni poštni regulativni organ naložil zaradi domnevne kršitve poštne zakonodaje za ista ali podobna dejanja, ker merilo istovetnosti varovanega pravnega interesa ni izpolnjeno, saj se ta zadeva nanaša na različni kršitvi dveh različnih zakonodajnih področij, ki urejata različni pravni področji?

Drugo vprašanje:

Ali je treba načelo *ne bis in idem*, kot je zagotovljeno s členom 50 Listine, razlagati tako, da pristojnemu upravnemu organu države članice ne preprečuje, da naloži globo zaradi kršitve evropskega konkurenčnega prava v položaju, ko je ta v obravnavani zadevi, ko je bila ista pravna oseba že pravnomočno oproščena upravne globe, ki ji jo je nacionalni poštni regulativni organ naložil zaradi domnevne kršitve poštne zakonodaje za ista ali podobna dejanja, ker bi bila omejitev načela *ne bis in idem* upravičena s tem, da se z zakonodajo s področja konkurence poskuša doseči komplementaren cilj v splošnem interesu, to je varovanje in ohranitev sistema brez izkrivljanja konkurence na notranjem trgu, ter ne presega tega, kar je primerno in potrebno za dosego cilja, ki se ga legitimno poskuša doseči s to zakonodajo, in/ali za zaščito pravice in svobode gospodarske pobude teh drugih subjektov na podlagi člena 16 Listine?